

En tidskrift i medvind

Ann-Sofie Henriksson och Anders Sonesson

Nu inleder Högre utbildning sitt tredje utgivningsår och det gör tidskriften i stark medvind! Du håller, åtminstone bildligt, ett ordinarie nummer i handen och snart kommer också temanumret om självständiga arbeten ut. Nytt för 2013 är att varje nummer nu går att ladda ner i sin helhet till datorn, läsplattan eller den smarta mobiltelefonen. Även redaktionen har förnyats. Vi tackar Michael Christie för ovärderliga insatser under tidskriftens två första år och välkomnar Lars Geschwind som ny redaktör.

De kollegialt granskade bidragen, artiklarna, i årets första nummer är fyra till antalet. Två av artiklarna rör identitet. Det första exemplet är *Charlotte Soneson* och *Anna Törstensson* som skriver om teknologers självbilder relativt deras stereotypbilder av teknologer. Självbild och stereotypbild skilde sig markant på sju av de trettiosju skalorna som författarna använde. Kunskap om hur verkliga teknologer ser sig själva skulle kunna ”göra bilden av teknologen mer varierad och flexibel, och därmed lättare för nya grupper att identifiera sig med” menar författarna. Artikeln får oss redaktörer att fundera: Hur ser det ut för andra utbildningar och hur påverkar dessa stereotyper studenternas lärande och kommande studenters studieival?

Den andra artikeln som berör identitet är *Sven B Erikssons* och *Per-Olof Ågrens* bidrag som handlar om rollen som pedagogisk ledare. Författarna har undersökt hur deltagarna i en kurs i pedagogiskt ledarskap påverkats av kursen och i vilken utsträckning kursen bidragit till en professionalisering av det pedagogiska ledarskapet vid Umeå universitet. Studien visade bl.a. att rollen som pedagogisk ledare var diffus, inte bara för de pedagogiska ledarna själva utan även för de kollegor de var satta att leda och för den organisationen de ledde inom. Kursdeltagarna menade att kursen och de projekt de genomförde inom kursens ram hjälpte dem att se sin ledarroll tydligare och att de därigenom fått ett större självförtroende i rollen.

Viktor Aldrin har skrivit två artiklar till detta nummer. Den ena är en reflektion över högskolepedagogikens historia, nutid och framtid. Aldrin för fram en framtidsvision om en starkare skrägemenskap universitetslärare emellan med fokus på ”lärarskap genom empatisk dialog snarare än negativt ifrågasättande”. Han menar också att det är ”den disciplinära mångfalden som skapar högskolepedagogiken” och att det är ”där den hämtar styrka för motstånd och anpassning”. Den andra artikeln av Aldrin behandlar bruket av kursguider inom högre utbildning. Dessa dokument har många benämningar konstaterar han, varav kursinformation, kurs-pm, kursinstruktion, kursguide är några. Aldrin identifierar två kluster av dokument: kursguider som instruktion respektive kursguider som styrdokument. Han konstaterar att båda funktionerna sannolikt behövs, men att kursguider bör vara mer informella än kursplaner och ligga nära lärarpraktiken. Han föreslår också att ordet kursguide etableras för att benämna denna typ av dokument, i syfte att minska förvirringen bland studenter och lärare gällande vilken typ av dokument det är fråga om.

Mariette Bengtsson, *Marie Stenberg* och *Elisabeth Carlsson* bidrar med en forskningsnotis. De planerar en studie av verksamhetsförlagd undervisning inom sjuksköterskeutbildningen. Vid Malmö högskola arbetar man sedan över tio år tillbaka med den s.k. Malmömodellen som är ett välfungerande samarbete mellan klinisk verksamhet och högskola. Man arbetar utifrån två olika pedagogiska modeller: peer learning, där studenterna lär av varandra, och patientfokuserad

handledning, där studenten följer en patient under hela vårdtiden. Preliminära resultat pekar på att de pedagogiska modellerna skapar ökade möjligheter för studentaktivt lärande och ett handledarskap som bygger på reflektion snarare än en traditionell mästare-lärling-modell. Resultaten är tänkta att ligga till grund för fortsatt utveckling av den verksamhetsförlagda undervisningen.

Detta nummer innehåller också två goda exempel. *Leonard Suppatt Ngaosuvan* beskriver en undervisningsmetod där studenterna arbetar med tentamensuppgifter under kursens gång. Metoden har gett goda effekter på genomströmningen och författaren motiverar metod och resultat med stöd av minnes- och motivationsforskning.

Det andra goda exemplet är skrivet av *Eva Hovstadius* och handlar om hur film kan användas för att skapa en brygga mellan teori och praktik. För att förbereda sjuksköterskestudenter vid Uppsala universitet inför deras verksamhetsförlagda utbildning filmade man rundvandringar på de kliniska avdelningarna och författade tillhörande presentationstexter. Studenterna upplevde att filmerna varit till nytta och att de ”kände sig välkomnade, fick en inblick i verksamheten och kunde förbereda sig genom att läsa på i förväg”. Författaren menar att filmerna fyller en viktig funktion i att överbrygga teoretiska och praktiska inslag i utbildningen och att de därigenom kan minska oron bland studenterna inför de kommande praktikperioderna.

Du vet väl att du gärna får kontakta oss om du vill recensera för Högre utbildning? Vi ordnar i så fall gratis recensionsexemplar till dig. I det här numret finns tre recensioner. Den första är *Marie Cronqvists* recension av Fransson och Hammarströms textsamling med namnet ”I mötet mellan vetenskap och lärande. 13 högskolepedagogiska utmaningar” (2012). Samlingen är ett resultat av en kursuppgift under en och samma högskolepedagogiska kurs vid Högskolan i Gävle. Recensenten slår fast att om boken är en ”värdeämätare på *the scholarship of teaching and learning* vid Högskolan i Gävle, så bör nog den senare anses vara i god form”.

Den andra recensionen är författad av *Tina Mattsson* och rör Wickströms rapport ”Mångfaldsmedveten pedagogik för universitetslärare” (2011). Mattsson menar att författaren många gånger hjälper läsaren att ”gå bakom enkla förgivettaganden och slentrianmässigt tänkande om mångfald”. Mattsson menar att rapporten både är läsvärd och lättillgänglig och kan fungera som en verktygslåda för lärare som vill reflektera över och diskutera mångfald med fokus på etnicitet, religion eller annan trosuppfattning samt social bakgrund.

Den tredje recensionen är skriven av *Mats Arvidson*. Han behandlar Ankarloos och Fribergs (red.) antologi ”Den högre utbildningen (2012). Ett fält av marknad och politik” där åtta perspektiv på temat finns representerade. Arvidson menar att denna typ av studier ger ett värdefullt bidrag till diskussionen om den högre utbildningen. Han rekommenderar den som välkomstpresent till alla nyanställda lektorer och adjunkter - för ett kritiskt granskande perspektiv på den vardag som ligger framför dem.

Sist, men inte på något vis minst, återfinns ett reportage från konferensen NU2012. Bidraget är skrivet av *Fredrik Härlin* och *Johan Gärdebo* som båda vid tidpunkten för konferensen var studenter vid Uppsala universitet. Texten genomsyras av deras engagemang för pedagogisk utveckling och studentaktivt lärande och ger ett studentperspektiv på värdet av utvecklingsarbetet som utförs vid landets lärosäten. Läs den och inspireras!

Nästa stora projekt för redaktionen är att slutföra arbetet med temanumret kring självständiga arbeten. Många har skickat in bidrag och det tackar vi särskilt för. Fortsätt med det, temanummer eller ej! Utan er författare, och alla engagerade granskare, ingen tidskrift.

Ann-Sofie Henriksson och Anders Sonesson,
för Högre utbildnings redaktion